

Nr 210.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1948/49 till arbetsmarknadsstyrelsen och den offentliga arbetsförmedlingen.

(3:e avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under femte huvudtiteln, punkterna 42—47, framlagt preliminära förslag i ämnet, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 232, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 16 april 1948, föreslagit riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga ändringar i personalförteckningarna för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation, styrelsens krisorganisation och den offentliga arbetsförmedlingen i enlighet med av chefen för socialdepartementet framlagda förslag,

dels godkänna av departementschefen förordade avlöningsstater för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation och för den offentliga arbetsförmedlingen, båda att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1948/49,

dels ock för nämnda budgetår under femte huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisa, till Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar 2 810 000 kronor, till Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader 620 000 kronor, till Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen 1 000 000 kronor, till Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar 13 000 000 kronor, till Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader 3 630 000 kronor samt till Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen 2 500 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar. Detta anslag har för innevarande budgetår anvisats med 1 310 000 kronor. Då arbetsmarknadsstyrelsen trätt i verksamhet den 1 januari 1948, är anslaget, liksom övriga till arbetsmarknadsstyrelsen och den offentliga arbetsförmedlingen anvisade anslag, beräknat endast för senare hälften av budgetåret. Det anvisade beloppet motsvarar för helt budgetår räknat 2 620 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har föreslagit, att generaldirektörsbefattningen, vilken nu är uppförd i lönegrad Cp 19, skall hänföras till Cp 22. Förslaget har icke förordats av departementschefen, vilken dock förutsatt, att i den mån en förstärkning av lönen till arbetsmarknadsstyrelsens chef befunnes nödvändig, den utvägen tills vidare finge användas, att personligt lönetillägg tillerkändes honom med anlitande av femte huvudtitelns anslag till extra utgifter.

Kungl. Maj:ts förslag innebär följande.

För chefen för arbetsmarknadsstyrelsens försvarsbyrå inrättas en extra ordinarie befattning i Ce 33, varjämte en befattning å byrån som förste byråinspektör i Ce 29 ordinariesättes.

En å styrelsens övergångsstat uppförd befattning som byråinspektör i Ca 27 kan härigenom utgå.

Till arvoden åt två konsulenter å yrkesvägledningsbyrån beräknas tillhoppa 26 900 kronor mot 20 000 kronor för innevarande budgetår. Arvodet till en halvtidsanställd sekreterare för ärenden rörande industrilokalisering höjes från 6 000 kronor till 6 700 kronor.

Kamerala byrån föreslås förstärkt med två amanuensbefattningar. Det förutsättes, att därest en av arbetsmarknadsstyrelsen föreslagen förste byråsekreterarbefattning å byrån befinnes oundgängligen nödvändig, befattningen inrättas å styrelsens krisdel.

För sociala byrån inrättas en amanuens tjänst.

Å försäkringsbyrån ersättes den nuvarande aktuarietjänsten i Ce 24 med en befattning för förste aktuarie i Ce 29. Tjänsten som förste byråsekreterare föreslås ändrad till en extra befattning i Cg 27.

Medelsbehovet under anslaget har beräknats från nu angivna utgångspunkter.

Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader. Detta anslag har för tiden 1 januari—30 juni 1948 anvisats med 390 000 kronor.

Kungl. Maj:ts beräkning av anslaget för nästa budgetår innebär en reduktion, för helt budgetår räknat, med 160 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen. Detta anslag har för tiden 1 januari—30 juni 1948 anvisats med 325 000 kronor. Enligt av Kungl. Maj:t den 30 juni 1947 fastställd stat ha av anslaget beräknats 275 000 kronor till avlöningar och 50 000 kronor till omkostnader.

Avlöningskostnaderna för krisorganisationen beräknas för nästa budgetår till 900 000 kronor. Kostnadsökningen betingas främst av att byggnadsregleringen skärpts, varigenom personalbehovet å byggnadstillståndsbyrån ökat, samt av att utlänningsverksamheten hos arbetsmarknadsstyrelsen blivit mera omfattande än tidigare beräknats. Ökningen av utlänningsärendena sammanhänger bl. a. med att vissa sociala uppgifter överflyttats från utlänningskommissionen till arbetsmarknadsstyrelsen. Vidare ha betydande arbetsuppgifter tillkommit genom den invandring av utländsk arbetskraft som organiserats. I övrigt hänför sig kostnadsökningen till stor del till höjningen av det rörliga tillägget.

Å styrelsens båda krisbyråer finnas nu inrättade ett fåtal extra ordinarie tjänster i högre lönegrader, varjämte extra ordinarie anställning kan vinnas av amanuens- och biträdespersonal enligt den för dessa personalgrupper tillämpade befordringsgången. Styrelsen har föreslagit, att fränsett befattningar för sistnämnda personalgrupper ytterligare 16 extra ordinarie

befattningar skola få inrättas å byggnadstillståndsbyrån och 10 å utlänningsbyrån. Då det syntes sannolikt, att nämnda byråers arbetsuppgifter åtminstone under de närmaste budgetåren komma att ha avsevärd omfattning, finner departementschefen det angeläget, att extra ordinarie anställning kan beredas en större del av personalen å dessa byråer än f. n. är fallet. Departementschefen tillstyrker därför styrelsens förslag i denna del, dock att de föreslagna byråsekreterarbefattningarna böra ersättas med amanuens tjänster eller, därest fråga icke är om befattningar för amanuenspersonal, efter Kungl. Maj:ts beslut med assistenttjänster i högst Ce 24. Härvid förutsättes, att extra ordinarie anställning icke i och för sig kommer att utgöra hinder för befattningarnas avveckling då så kan ske.

Medelsbehovet till omkostnader har uppskattats till 100 000 kronor.

Sammanlagda medelsbehovet under anslaget beräknas sålunda till (900 000 + 100 000) 1 000 000 kronor.

Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar. Detta anslag har för tiden 1 januari—30 juni 1948 anvisats med 6 154 000 kronor.

Departementschefen framhåller, att enligt Kungl. Maj:ts beslut för innevarande budgetår vakantsatta tjänster — sammanlagt 69 — avses skola så långt möjligt hållas obesatta även under nästa nästa budgetår. Det föreslås ankomma på Kungl. Maj:t att pröva, huruvida viss tjänst bör tillsättas. Av nämnda vakantsatta tjänster beräknas medel för nästa budgetår allenast för två tjänster i Ce 16, en aspiranttjänst och fyra halvtidsbefattningar för biträdespersonal, varjämte ett belopp av 25 000 kronor beräknats för utnyttjande under senare hälften av nästa budgetår av vissa vakantsatta tjänster, avsedda för sjuksköterskeförmedlingen, om vars överflyttande till arbetsförmedlingen det ansetts böra ankomma på Kungl. Maj:t att fatta beslut.

Å personalförteckningen för arbetsförmedlingen upptaget antal befattningar som kontorsbiträde i Ca 8 föreslås minskat från 51 till 20.

För den å den offentliga arbetsförmedlingen överförda förmedlingsverksamheten inom stuveriyrket föreslås, att 7 nya assistenttjänster, därav 1 i Ce 19 och 6 i Ce 16, samt en skrivbiträdesbefattning skola inrättas.

För anställande av extra personal vid arbetsnämnden i Stockholm och länsarbetsnämnden i Göteborg ävensom vid de tillfälliga avdelningskontoren i Gäddede, Bispfors och Porjus ha medel om tillhoppa (99 000 + 20 300) 119 300 kronor ansetts böra beräknas.

Vidare förslås en höjning av det för de s. k. kontaktmännen för yrkesvägledningsverksamhet avsedda beloppet med 10 000 kronor till 60 000 kronor.

Ombudsorganisationen beräknas för nästa budgetår draga en kostnad av 600 000 kronor mot för innevarande budgetår beräknade 550 000 kronor. Uppräkningen är motiverad av ytterligare utbyggnad av ombudsorganisationen, särskilt i Norrland, där den ansetts erforderlig främst på grund av att Skogs- och flottningsarbetarförbundet bildat erkänd arbetslöshetskassa.

Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader. Ifrågavarande anslag har å gällande riksstat uppförts med 1 765 000 kronor, vilket belopp avsetts för halvt budgetår.

Kungl. Maj:t beräknar medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår till 3 630 000 kronor. Uppräkningen är föranledd främst av belastningen å vissa i omkostnadsstaten ingående poster samt av att kostnaderna för arbetsförmedlingens blankettryck föreslås skola överflyttas från arbetsmarknadsstyrelsens omkostnadsanslag.

Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen. Detta anslag har för tiden 1 januari—30 juni 1948 anvisats med 795 000 kronor, varav 625 000 kronor beräknats till avlöningar och 170 000 kronor till omkostnader.

Beräkningarna av medelsbehovet under nästa budgetår ha grundats på den nuvarande krisorganisationen, vilken till sin omfattning avsevärt överstiger vad som förutsågs vid beräkningen av medelsbehovet för innevarande budgetår. Huvuddelen av kostnaderna faller på den organisation som erfordras för byggnadsregleringen och utlänningsverksamheten, men avsevärda kostnader hänföra sig också till överflyttning av arbetskraft till skogsbruket, förrådsverksamhet m. m. Av ifrågavarande anslag beräknas för avlöningar 2 000 000 kronor och för omkostnader 500 000 kronor eller tillhoppa 2 500 000 kronor.

Inom arbetsförmedlingens krisorganisation finnas f. n. extra ordinarie tjänster endast för viss biträdespersonal, för vilken gällande bestämmelser om befordringsgång tillämpas. Departementschefen föreslår, att tillhoppa 50 extra ordinarie befattningar för annan personal skola få inrättas, varvid räknats med att som regel hos varje länsarbetsnämnd skall inrättas en befattning för ärenden angående byggnadsregleringen och en för utlänningsärenden. Befattningarna föreslås inrättade högst i lönegrad Ce 22. Det förutsättes, att den extra ordinarie anställningsformen icke skall utgöra hinder för befattningarnas avveckling, när verksamheten möjliggör detta.

Utskottet. Enligt beslut av förra årets riksdag är befattningen såsom generaldirektör och chef för arbetsmarknadsstyrelsen hänförd till lönegrad Cp 19. Arbetsmarknadsstyrelsen har föreslagit uppflyttning till Cp 22. Departementschefen har ansett, att resultatet av pågående utredning av frågan om verkschefernas löneställning borde avvaktas, innan slutlig ställning toges till styrelsens förslag. Emellertid har departementschefen anfört, att i den mån en förstärkning av lönen till styrelsens chef befundes nödvändig, torde tills vidare få användas utvägen att med anlitande av femte huvudtitelns anslag till extra utgifter tillerkänna honom personligt lönetillägg.

Utskottet vill i anledning av sistnämnda uttalande framhålla, att utskottet icke kan godkänna en anordning, som skulle ha till innebörd, att Kungl.

Maj:t skulle äga att taga i anspråk anslag till extra utgifter till förstärkning av lön, som av riksdagen fastställdes.

Den tjänst såsom förste byråsekreterare, som styrelsen föreslagit inrättad på kamerala byrån men Kungl. Maj:t föreslår inrättad inom styrelsens krisdel, kan utskottet icke tillstyrka.

De av 1947 års riksdag anvisade anslagen angiva en ungefärlig ram för bl. a. arbetsmarknadsstyrelsens krisorganisation. Den i förevarande proposition föreslagna, icke oväsentliga ansvällningen av utgifterna för organisationen sammanhänger främst med skärpningen på byggnadsregleringens område samt med ökningen av antalet utlänningsärenden. Anslaget till krisorganisationen, för senare hälften av innevarande budgetår anvisat med 325 000 kronor (för helt budgetår beräknat till 650 000 kronor), föreslås höjt till 1 000 000 kronor, varav till avlöningar avsetts 900 000 kronor. Utskottet, som funnit den förordade höjningen väl stor, anser, att medelsanvisningen till avlöningar bör kunna inskränkas till 800 000 kronor, varför hela anslaget bör upptagas med 900 000 kronor. Utskottet förväntar tillika, att all möjlig begränsning av organisationen göres utan att detta dock länder till men för de uppgifter, som förelagts organisationen.

Departementschefen har i propositionen anmält Kungl. Maj:ts beslut att tillhoppa 69 av de av riksdagen beräknade befattningarna för arbetsförmedlingens permanenta organisation icke finge inrättas utan Kungl. Maj:ts särskilda medgivande samt uttalat, att befattningarna borde så långt möjligt hållas obesatta även under nästa budgetår. Utskottet vill härtill framhålla, att de vakanta tjänsterna böra tillsättas allenast när oundgängligt behov därav föreligger.

Vidare har föreslagits, att Kungl. Maj:t, om så befinnes lämpligt, får besluta om överflyttning av sjuksköterskeförmedlingen till arbetsförmedlingen, i samband varmed 10 vakanta tjänster skulle tillsättas, samt att 25 000 kronor skulle beräknas för ändamålet.

Utskottet förutsätter, att ett överförande av sjuksköterskeförmedlingen till arbetsförmedlingen sker utan nämnvärd utökning av arbetskraften hos arbetsförmedlingen. Medelsbehovet för kontaktmännen anser utskottet kunna beräknas till 55 000 kronor mot av Kungl. Maj:t förordade 60 000 kronor. Den i anslaget till den offentliga arbetsförmedlingen ingående delposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal bör sålunda nedräknas med 5 000 kronor till 8 020 000 kronor.

Anslaget till krisorganisationen vid den offentliga arbetsförmedlingen föreslås höjt med 910 000 kronor av samma skäl som föranlett ökning till krisorganisationen vid arbetsmarknadsstyrelsen.

Utskottet finner ökningen avsevärd men vill ej motsätta sig att medlen anvisas. Jämväl härvidlag vill utskottet framhålla angelägenheten av att den största sparsamhet iakttages.

I övrigt har Kungl. Maj:ts förslag ej givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må

I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga ändringar i personalförteckningarna för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation, styrelsens krisorganisation och den offentliga arbetsförmedlingen i enlighet med i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 16 april 1948 framlagda förslag;

b) godkänna följande avlöningsstat för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	830 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	»	85 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per- sonal	»	1 593 000
4. Ersättningar till experter och sakkun- niga, <i>förslagsvis</i>	»	25 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	276 400

Summa kronor 2 810 000;

II. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag godkänna följande avlöningsstat för den offentliga arbetsförmedlingen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	3 350 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	»	260 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	8 020 000
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>för-</i> <i>slagsvis</i>	»	1 500

5. Pensionskostnader för av förutvaran-		
de huvudmän pensionerade befatt-		
ningshavare, <i>förslagsvis</i>	kronor	116 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	1 247 500
	Summa kronor	12 995 000;

III. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag för budgetåret 1948/49 under femte huvudtiteln anvisa

a) till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 2 810 000 kronor,

b) till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 620 000 kronor;

IV. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag för budgetåret 1948/49 under femte huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen* 900 000 kronor,

b) till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar* 12 995 000 kronor;

V. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader* för budgetåret 1948/49 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 3 630 000 kronor;

VI. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen* för budgetåret 1948/49 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kronor.

Stockholm den 22 juni 1948.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Gränebo, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Heiding, Gustaf Iwar Anderson, fröken Andersson, herrar Sundelin, Johan Eric Ericson, Rosenberg och Hesselbom; samt

från andra kammaren: herrar Eriksson i Stockholm, Ward, Malmberg i Skövde, Andersson i Malmö, Rubbestad, Mårtensson, Wallentheim, Pettersson i Dahl, Åkerström, Holmström, Hoppe och Birke.

Reservationer:

1) av herrar *Johan Bernhard Johansson, Gränebo, Mannerskantz, Heiding, fröken Andersson, herrar Rubbestad, Pettersson i Dahl, Holmström och Birke*, vilka ansett,

dels att det stycke på s. 5 i utskottets yttrande, som börjar med orden »Utskottet förutsätter» och slutar med »8 020 000 kronor» bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till de olägenheter en överflyttning av sjuksköterskeförmedlingen till arbetsförmedlingen skulle medföra för landstingens del anser utskottet, att en sådan överflyttning ej bör ske. För ändamålet skulle således ej erfordras någon medelsanvisning. Medelsbehovet för kontaktmännen anser utskottet kunna beräknas till 55 000 kronor mot av Kungl. Maj:t förordade 60 000 kronor. Den i anslaget till den offentliga arbetsförmedlingen ingående delposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal bör sålunda nedräknas med tillhopa 30 000 kronor till 7 995 000 kronor»;

dels ock att nedannämnda moment av utskottets hemställan bort hava följande lydelse:

»II. i anledning — — — budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	3 350 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	260 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	7 995 000
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	1 500
5. Pensionskostnader för av förutvarande huvudmän pensionerade befattningshavare, <i>förslagsvis</i>	»	116 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	1 247 500

Summa kronor 12 970 000»;

»VI. i anledning — — — förslagsanslag anvisa

b) till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar* 12 970 000 kronor;»

2) av herrar *Rubbestad och Pettersson i Dahl*.